

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากตารางที่ 3–8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา จำนวน 400 คน เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 73.5 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 26.5 ส่วนใหญ่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 52.6 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 37.7 สถานภาพสมรสแล้วยังอยู่ร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 73.9 และมีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 35 โดยมีรายได้ 20,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 34

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานีวิทยุชุมชนและธุรกิจการโฆษณาตามกฎหมายไทย

จากตารางที่ 9–13 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยได้ยินคำว่า “วิทยุชุมชน” คิดเป็นร้อยละ 77.3 และมีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 71.0 ส่วนแหล่งข่าวที่ได้รับรู้ข่าวสารเรื่องวิทยุชุมชน คือ สื่อมวลชน คิดเป็นร้อยละ 61.5 และกลุ่มตัวอย่างใช้วิทยุชุมชนเพื่อประโยชน์การรับฟังข่าวสารในท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 87.7 และมีความคิดเห็นว่าผลที่จะได้รับจากการมีสถานีวิทยุชุมชน คือ ช่องทางในการสื่อสาร คิดเป็นร้อยละ 73.7

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับคลื่นความถี่ของสถานีวิทยุชุมชนและธุรกิจการโฆษณาตามกฎหมายไทย

จากตารางที่ 14 – 17 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าปัญหาของวิทยุชุมชน คือ งบประมาณการก่อตั้งวิทยุชุมชน คิดเป็นร้อยละ 72.5 ส่วนปัญหารูปแบบการบริหารสถานีวิทยุชุมชนส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าปัญหาวิทยุชุมชนควรเป็นสื่อกลางที่สะท้อนปัญหาความต้องการภูมิปัญญาของชุมชน คิดเป็นร้อยละ 75.3 และมีความเห็นว่าปัญหาเนื้อหาของรายการวิทยุ

ชุมชน ควรเน้นข่าวเกี่ยวกับชุมชน คิดเป็นร้อยละ 71.3 และกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าปัญหา รูปแบบการจัดรายการข่าวเหตุการณ์และกิจกรรมของชุมชนเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 79.1

2. อภิปราย

ผลการวิจัยข้างต้น สามารถอภิปรายผลเพิ่มเติมได้ตามประเด็นต่างๆ ดังนี้ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามอาชีพ รายได้ อาชีพ รายได้ เพศ อายุ สถานภาพทางการสมรส ที่แตกต่างกัน จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดตั้งสถานีวิทยุชุมชน และปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับคลื่นความถี่ของสถานีวิทยุชุมชนและธุรกิจการโฆษณาตามกฎหมายไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันการสื่อสารสามารถสื่อสารได้สะดวก รวดเร็ว และทั่วถึงกัน ดังนั้นความเท่าเทียมกันในสังคม จึงทำให้คนในสังคม ไม่ว่าจะเป็นเพศ อายุ ระดับการศึกษา หรือสถานภาพใดในสังคม จะมีโอกาสรับรู้ข่าวสารเท่าเทียมกัน จึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหากฎหมายเกี่ยวกับคลื่นความถี่ของสถานีวิทยุชุมชนและธุรกิจการโฆษณาตามกฎหมายไทย เป็นไปตามวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวโน้มนโยบายในทางปฏิบัติของสถานีวิทยุชุมชนตามกฎหมายไทย เพื่อศึกษาถึงปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับคลื่นความถี่ของสถานีวิทยุชุมชนและธุรกิจการโฆษณาตามกฎหมายไทย เพื่อศึกษาถึงกลยุทธ์ในการพัฒนารูปแบบรายการ การจัดผังรายการ ธุรกิจการโฆษณาและการจัดการของสถานีวิทยุชุมชน ในด้านการถ่ายทอดข่าวสารความรู้ ซึ่งสอดคล้องกันกับแนวคิดสิทธิการสื่อสารของประชาชนทุกคนมีสิทธิเสรีภาพแห่งความคิดเห็น และการแสดงความคิดเห็น สิทธินี้รวมถึงเสรีภาพในการที่จะยึดถือความคิดเห็นโดยปราศจากการแทรกแซง และที่จะแสวงหาวิธีให้ข่าวสาร และให้ความคิดเห็น ไม่ว่าจะโดยวิธีการใดๆ และโดยไร้ขอบเขตจำกัด และยังมีความสอดคล้องกับแนวคิดของเมอร์ริลและโลเวนสไตน์ เกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมกรเปิดรับสื่อและข่าวสาร เพื่อแสวงหาผลกำไรและใช้สารบางอย่างเพื่อประโยชน์ของตนเอง และสอดคล้องกับทฤษฎีกลุ่มสังคมที่ว่าประชาชนที่มีลักษณะทางสังคมคล้ายกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพทางการสมรส อาชีพ รายได้ มักจะมีความสนใจหรือมีพฤติกรรมในแนวทางเดียวกันส่วนอาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา ที่แตกต่างกัน จะมีความรู้เกี่ยวกับปัญหากฎหมายเกี่ยวกับคลื่นความถี่ของสถานีวิทยุชุมชนและธุรกิจโฆษณาที่กำหนดให้ชุมชนจัดตั้งสถานีวิทยุชุมชน แตกต่างกัน ซึ่งจากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว มีความรู้เกี่ยวกับปัญหากฎหมายเกี่ยวกับคลื่นความถี่ของสถานีวิทยุชุมชนและธุรกิจโฆษณา มีมากที่สุด ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพพนักงานบริษัท รัฐวิสาหกิจ รับจ้าง

ทั่วไป รัฐบาล การกำหนด/ผู้ใหญ่ อื่นๆ ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับปัญหากฎหมายเกี่ยวกับคลื่นความถี่ของสถานีวิทยุชุมชนและธุรกิจโฆษณา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาชีพเป็นตัวกำหนดบทบาท ค่านิยม ความต้องการและพฤติกรรมของคนแตกต่างกันตามสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจที่แตกต่างกันเป็นสื่อท้องถิ่น และเป็นสื่อที่เป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารที่ตรงกับความต้องการขายผู้ประกอบการ ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่าส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว จึงเห็นประโยชน์ของสื่อซึ่งมีความสนใจเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกฎหมายเกี่ยวกับคลื่นความถี่ของสถานีวิทยุชุมชนและธุรกิจโฆษณา ทั้งนี้เพราะเป็นเรื่องที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการเป็นหลัก ดังนั้นจึงมีความสนใจเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกฎหมาย ข่าวสาร ต่าง ๆ จึงมีความรู้ความเข้าใจมากกว่าคนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ซึ่งได้สอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ที่ว่าประชากรในชุมชนมีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว และสอดคล้องกับแนวคิดของเมอร์ริลและโลเวนสไตน์เกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่เกี่ยวกับพฤติกรรมในการเปิดรับสื่อและข่าวสารเพื่อแสวงหาผลกำไรและใช้สารบางอย่างเพื่อประโยชน์ของตนเอง

3. ข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการแสวงหาคำตอบในภาพรวม รูปแบบ การดำเนินกิจการสถานีวิทยุชุมชนในภาพกว้าง ประกอบกับมีข้อจำกัดและปัญหาอุปสรรคทางด้านความไม่ชัดเจนของกฎหมายและองค์กรที่กำกับดูแล (เพราะในช่วงที่ศึกษาอยู่เกิดเหตุการณ์การปฏิรูปการปกครองอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขขึ้น จึงทำให้อยู่ในกระบวนการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติ) ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาวินิจฉัยอย่างละเอียดอีกครั้งการวิจัยเรื่อง “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับคลื่นความถี่ของสถานีวิทยุชุมชนและธุรกิจโฆษณาตามกฎหมายไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดชลบุรี” ผู้วิจัยเห็นว่าวิทยุชุมชนเป็นช่องทางการสื่อสารที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นโดยแท้จริง อย่างไรก็ตามการเก็บข้อมูลอาจยังไม่ครอบคลุมครบถ้วนหรืออาจยังไม่ตอบสนองการศึกษาวินิจฉัยได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งในการวิจัยครั้งต่อไปน่าจะเก็บจากประชาชนผู้รับฟังโดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณที่เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามควบคู่กับวิจัยเชิงปริมาณคุณภาพจะทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึก และมีรายละเอียดครอบคลุมมากขึ้น ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไปดังนี้

3.1 ด้านการจัดสรรคลื่นความถี่เพื่อการศึกษา

ควรมีการออกกฎระเบียบในการควบคุมดูแลการจัดสรรคลื่นความถี่อย่างจริงจังขณะที่คัดเลือกบุคคลผู้ที่จะดำรงตำแหน่งคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ และคณะกรรมการโทรคมนาคมแห่งชาติ ต้องมีความโปร่งใสและตระหนักถึงการใช้ทรัพยากรสื่อสารของชาติเป็นอย่างดี เพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน

3.2 ด้านการจัดตั้งวิทยุชุมชน

ควรมีการจัดตั้งวิทยุชุมชนโดยไม่แสวงหาผลกำไร เพื่อเป็นช่องทางการสื่อสารของคนในชุมชน และเป็นการสร้างคุณแห่งอำนาจของภาคประชาชน ในการสร้างสรรค์สื่อและสาระความรู้บนรากฐานทางวัฒนธรรม เพื่อให้ชุมชนได้เรียนรู้และใช้ประโยชน์ จากสิ่งที่ได้นำเสนอร่วมกัน

3.3 ด้านการพัฒนาผู้จัดรายการ

ควรพัฒนาผู้จัดรายการให้มีคุณสมบัติตรงตามข้อกำหนดของสถานี โดยผู้จัดรายการต้องได้รับการทดสอบองค์ความรู้เบื้องต้น ก่อนที่จะมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบให้จัดรายการมีใบอนุญาตผู้ประกาศ มีความรักในอาชีพ มีคุณธรรม มีสำนึกที่ดี เข้าใจตอบทกกฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการนำเสนอข้อมูล ข่าวสาร แก่ประชาชนผู้ฟังได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพต่อไป

3.4 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาตัวแปร ด้านรายการที่เกี่ยวกับ เนื้อหา รูปแบบ กลวิธีในการจัดรายการที่จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินรายการวิทยุชุมชน
2. มีการศึกษาวิจัย ในด้านการสื่อสารภาคประชาชนเพื่อการพัฒนาทางด้านการศึกษาศังคม และเศรษฐกิจต่อไป
3. ควรมีการศึกษาวิจัย ถึงแนวโน้มของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่จะมีอิทธิต่อการพัฒนาการในการดำเนินกิจการสื่อภาคประชาชนและสื่อชุมชนในอนาคต
4. ควรมีการศึกษาวิจัยถึงความพร้อมการตื่นตัวทางด้านการใช้สิทธิของประชาชนเองต่อการดำเนินกิจการ และการใช้ประโยชน์จากสถานีวิทยุกระจายเสียงภาคประชาชน